

ERDÉLYI MUNKÁS

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 12 KOR., FÉLÉVRE 6 KOR., NEGYEDÉVRE 3 KOR. EGYES SZÁM ÁRA 30 FILLÉR

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁRT, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR
9. SZÁM. □ TELEFONSZÁM: 13-34.

Fegyelmet

Súlyos időket élünk és ezekben az időkben sok politikai bölcseségre, előrelátásra van szükség.

A magyarországi szociáldemokrata munkásság példás fegyelmezettséggel vitte mindig előre a munkásság ügyét. A mi kötelességünk, hogy a kivívott eredményeket megőrizzük.

A munkásság erőssége, hatalma, a szakszervezetekben van. És ne fedjük el, a fegyelem, az összetartás legbiztosabb bázisa szakszervezetünknek. A szervezett munkásság bátran halad a szociáldemokrácia útján a kitűzött cél felé és nem riad vissza semilyen áldozattól sem. De óvatosan és okosan kell megválogatni a módszereket és eszközöket, melyekkel a célt elérheti.

A proletáriátus érdekeinek árulója az, aki könnyelműen és előrelátás nélkül, látszólagos eredmények kedvéért kockára teszi évtizedes, fáradságos munka gyümölcsét.

Az ötnapos munkabeszüntetés szomorú tapasztalatul szolgál az erdélyi munkásmozgalom történetében. Megindult egy sztrájk az összes alkotmányos szervek megkerülésével, amely az első perctől kezdve semmi eredménnyel nem kecsegtetett és előrelátható volt a bekövetkezett kudarc.

Erdélyben sok tizezer tisztviselő, ipari és gyári munkás van, akiket a petrozsényi bányászok nem tartottak szükségesnek a blokk munkájáról tájékoztatni, véleményüket kikérni. Ezért és csakis ezért történhetett meg, hogy a minden előfeltétel nélkül kitört sztrájk összeomlott. A magánvállalkozások az összeség rovására mennek. Főlegesen áldozatokra nincs szükség.

Tudnia kell az egész munkásságnak, fegyelem nélkül nincs rend, csak fejtelenség és zürzavar. A célt csak józan fejjel, jól kimért léptekkel, azon az uton haladva, melyet Marx megjelölt számunkra — érhetjük el.

Értekezésünk Pathé tábornokkal

Folyó hó 24-én délután megjelent a Munkástanács hatos bizottsága előzetes meghívásra az entente ellenőrző exponensénél. A tábornok délután fél 2 órára jelezte a fogadás idejét és egy félórára tervezte ennek tartamát, amint a Tudományegyetemnek ugyanazon délután 2 órára történő meghívásából következtethető.

A bizottság a valóban megfelelően közölte a tábornokkal a sztrájk indokait és kirobbanásának történetét.

E sérelmes bánásmódnak főoka a viszonyokkal egyáltalán ismeretlen tényezők részéről történt szakavatatlan és téves információ. A megszálló haderők ezen információk alapján anarchikus és bolsevista kampánynak látják a szervezett munkásság világmegváltó működését.

Hangsúlyoztuk, hogy a tábornokhoz mint a nagy és igazságos francia nemzet exponenséhez fordulunk, mert évszázadok óta a francia kultúra irányította fejlődésünket és Párisban láttuk a nyugatot. Kértük is, hogy csak 20 francia katonát küldjenek ide és a szervezett munkásság teljes felelőssége tudatában garantálja a rendet.

A tábornok ur nagy figyelemmel és megértéssel hallgatta előterjesztéseinket,

A tábornok kijelentette, hogy nagy öröme szolgál a szervezett munkásság öntudata, amely a francia párt nagy nemzetvédő szerepére emlékezteti. Minden erejével azon lesz, hogy az ellentéteket elsimítsa és ily irányban fogja az illetékeseket informálni.

Több ízben is hangsúlyozta, hogy mindez csak átmeneti állapot. Általában fejtegeté-

seinek és közléseinek kiinduló pontja az volt, hogy háború van és Franciaországban is hasonló a viszonyok, sőt Romániában valósággal türhetetlen a drágaság, így például Bucarestiben egy kg. krumpli 40 koronába kerül.

A szokványos feleletekkel nem mindig elégedett munkások, oly széleskörű viták provokáltak, hogy a félórára tervezett kihallgatás jó két órára tolódott ki. A bizottság tagjai azzal az érzéssel távoztak, hogy öntudatos és szabad felfogásukat nem rejtették véka alá és megmutatták a műveltség nyugati illusztris küldöttjének, hogy Európa keletén egy a francia nivón álló munkásság működik és minden indoka meg van arra, hogy hasonló elbánásban részesüljön.

A munkásság személyi biztonságának védelme

A kolozsvári szervezett munkásság képviselője az első pillanattól kezdve megragadta az alkalmat, hogy a megszálló román hadsereggel rendezze a munkásság szervezeti és személyi szabadságát. Anélkül, hogy elismerné bárkinek is beavatkozási jogosultságát, a tényleges viszonyokra figyelemmel, a legnagyobb gondossággal volt kifejtendő az irányban, hogy a munkásság szervezetei elismertessenek és szabadon működhesse. A szervezetek szabad működhetése pedig magában foglalja első sorban a munkásság teljes személyi védelmét.

Már a megszállás első idejében felkereste egy szűkebbkörű bizottság Gherescu tábornokot, a 13-ik brigád parancsnokát, hangsúlyozta a szervezeti szabadságnak a közrend fenntartása érdekében való intézményi biztosítását. A tábornok elismerte ennek jelentőségét, ámde irányelveit egyáltalában nem igazolta a gyakorlat. Parancsnoklásának ideje alatt a szakmozgalom valósággal megbénult.

Az utána következő Neculcea tábornok, a 7-ik hadosztály parancsnoka már nagyobb figyelemmel volt a munkásság iránt és tárgyalásaink során hajlandónak mutatkozott arra is, hogy szervezett munkás ellen, a tettenérés esetét kivéve, eljárás ne indíttassék addig, míg a pártvezetőség véleményét ki nem kérte az eljáró hatóság. Bármily kecsegtetőnek is látszott e biztosítás, a gyakorlatba nem volt átvihető. Ennek oka azonban nem csupán a román reguláris hatóságokban keresendő, helyesebben nem közvetlen bennük.

A jelenleg parancsnokló Holbán tábornok, a 6-ik hadosztály parancsnoka rövid tárgyalgatás hatása alatt belátta, hogy a kolozsvári szervezett munkásság a közrend fenntartásának jelentős biztosítója. A

szervezetet tehát mindenben elismerte. Kijelentette, hogy a város lakosságának mintegy harminc százalékát kitevő munkásság érdekeit biztosító szervezetek szabadon működhetnek. Belátta, hogy a szakszervezeti mozgalom nem azonos a politikai mozgalommal és a politikai mozgalom sem téveszthető össze az üldözendő anarchiával.

Elismerte a Munkástanács intézményi szabadságát, aminek hatása alatt a Munkástanács szabadon működhetett elsősorban az általános munkabeszüntetés kérdésében.

A kérdés rendezésének lényege ez: A Munkástanács szabadon ülésezhetik szabályszerű idejében, gyakorolhatja szakszervezeti kérdésekben teljes hatáskörét. Tekintve pedig azt, hogy a pártvezetőség önkéntes lemondása következtében az összes folyó elvi ügyek vezetés nélkül állanak, a Munkástanács határozata értelmében az egyes szakmák kiküldöttéből egy ügyvezető bizottságot küldött ki.

Ezen ügyvezető bizottság gyakorolja a pártvezetőség jogait. Tekintettel azonban nagy számára, amely lehetetlenné teszi az egyes hatóságokkal való érintkezést, egy háromtagú albizottság kiküldése vált szükségessé. Ennek tagjai a párttitkáron kívül dr. Kertész Jenő pártügysz és Jordáky Lajos elvtársak, illetve ennek akadályoztatása esetén Gábor Károly elvtárs.

E bizottság naponta beszámol az ügyvezető bizottságnak, illetve utasításokat kér. Mindezen üléseken a megszálló haderő parancsnoksága egy összekötő tiszttel képviselteti magát. A háromtagú bizottság működési köre és lehetősége érdekében a tábornok előbb egy nyilatkozott, hogy a napnak bármely hivatalos órájában akár hányszor is fogadja. Minden ügyünket közvetlen akarta elintézni, hogy a surlódás lehetőségei elkerültesse. Belátván azonban ennek gyakorlati hibáit, megint nyilatkozott, hogy a két letartóztatási intézet és pedig a Térparancsnokság (Unió-utca 22.) és a Katonai rendőrség (Praetorat Farkas-utca 8.) állandóan állon rendelkezésére a bizottságnak. Közbejöveteleink ügyét soron kívül és érdemben intézze el és evérből utasította is az intézetek parancsnokságát, hogy ily tartalmu igazolvánnyal is lássa el a bizottság tagjait. Ily körülmények közt lehetővé tettük azt, hogy naponta többször is eljárhassunk a szervezett munkásság érdekében és nem fog mgtörténhetni az, hogy napokig folytatásnak egy nyomozást a gyanúsított fogvatartása mellett.

Saját érdekében jár el tehát minden szervezet, ha valamelyes sérelem tudomásulvétele után azonnal közli a titkársággal a pontos adatokat, hogy a bizottság azonnal és sikerrel elérhessen, amint a megállapodás hatályba lépte óta több ízben és minden adott esetben sikerrel is járt, a beavatkozás.

Ugyancsak felhívandó a munkásság figyelmé arra is, hogy a tábornok ur a legnagyobb feláborodás hangján tiltakozott az ellen, hogy csak tudna is az egyes visszaélésekről, akár személyi, akár vagyoni sérelemmel járnának, utcán, lakásban, vagy esetleg hivatalban történnek.

Közölte, hogy személyi bántalmazás a hadsereg tagjai részéről a legszigorubb tilos. Kérte tehát, hogy minden egyes visszaélést azonnal jelentünk be neki. Hogy pedig a megtorlás sikeres legyen, pontos adatokra van szüksége és a sérelemért egyén jegyezze meg magának lehetőleg a visszaélést elkövető arcát, hogy a feljelentés nyomán meginduló eljárás során felismerhesse. Teljes felelősségének tudatában hangsúlyozta a tábornok ur, hogy a legszigorubb megtorlás nem fog elmaradni.

Ugy véljük, hogy a mai viszonyok közt a szabadabb mozgás és személybiztonság intézményét ismertették el a fentiekben. Hiszünk, hogy a tábornok ur ezután csak még jobban meg fog erősödni abban a hitében, hogy a munkásság nélkül képtelen-ég a rendet fenntartani, ellene pedig semmiesetre sem.

Régi nóta a munkanélküliekről.

A napokban beállított az Erdélyi Munkás szerkesztőségébe K. J. 58 éves ácsmunkás, kezében az „Ujság” január 17-iki száma és felháborodva tiltakozott az ellen a vád ellen, hogy ő és társai nem akarnak dolgozni.

Mi értjük elvtársat és mindazokat a munkanélküli elvtársakat, akiket az a vezércikk bánt. Dehát édes öregem kár felháborodni ilyen sületlen dolgon, mint ez a szerencsétlenül megírott cikkeske. Kár pedig azért, mert a cikk írója nem ismeri a munkanélküliség tulajdonképeni okát és ezért talál is mindjárt a cikke keretében vigasztalást a munkanélküliség rövid időn belül való megszűnésében.

Azonban nézzük csak miért is nyomja a bu a szegény vezércikkirónak a fejét. Azért, mert sokan nem akarnak csak szakmunkát vállalni és azt is csak utólérhetőenül magasra srófolt munkabérért.

Hát ez a baj és nem a nagy munkanélküliség! Fáj neki, édes öregem, hogy te, aki 4 éven keresztül kérges tenyérrel keresztetted meg a családod részére a mindennapi kenyeref és verejtékes munkáddal hozzájárultál Kolozsvár városának minden monumentális palotájának a felépítéséhez, most is elakarod tartani a családodat és ezt nem tudod másképp elérni, csak úgy, ha utólérhetőenül magasra srófold a munkabéred értékét.

Nem az a baj, hogy drága minden életmi- és szükségleti cikk, az sem baj, édes öregem, hogy te már nem ösmered az alsóruhát, csak mint történelmi cikket és rongyokban kell rójad az utcát. Az sem baj, hogy árva unokáid ruhá és cipő hiányában kénytelenek kimaradni az iskolából, mivel félévi munkabéred sem éri fel azt az összeget, amibe unokáid felruházása kerül, csak az baj, hogy magasra srófold a munkabéred.

Te és munkástársaid válogatószok vagyatok. Nem akartok vállalni csak szakmunkát — inkább henyélték és biztok a Gondviselés és a kormány adakozó kedvében.

*

Hát ez már sok még a jóból is kedves cikkiró ur! Így beállítani a dolog mégis csak rosszhiszeműség vagy rejtene és nagy tudatlanság. Mert tudott dolog, és ezt cikkirónak is tudnia kellett, miszeri szakmunkás nem kap segélyt, ha munkaképtelen van és munkát nem akar vállalni. Tehát nem is várhatják, hogy ingyeneledésükért fizessenek.

És ami áll a szakmunkásokról, ugyanúgy áll az a többi munkásokról is. Nem csak nem hiszi a cikkiró, hogy az unokáid meg tud élni családjáért, hanem a viszonyok közt abból a 4-6-10 koronából, amit az adakozó kormánytól kap.

És ha ezt nem bírná a cikkiró, akkor miképp lehetséges a munkanélküli színen beállítani, hogy vessz a munkát, ha csak a munkanélküli munkásoknak a munkával való válogatásról van szó?

A dolog tisztán elmondható előtt, csak a vak nem látja, hogy a munkát nem akarja beismerni. Munkanélküliség van és lesz is mindaddig, míg a munkaadó anyagnak, mely az ipar legfőbb tényezője, nem fog rendelkezésre állni az iparosok és gyárosnak, a vállalkozónak. És lesz a lenégeti termelési módszer mellett mindaddig, amíg a munkamegosztás elve nem érvényesül.

Ez a baj és nem a magasra srófolt munkabér. A munkás munkabéréjét mindig olyan árbán bocsátotta áruba, amely összeg alkalmas volt a megélhetésre — ezt kellene tudni a cikkirónak, ha erről a tárgyáról cikkeznek.

A munkás a munkájának béréből még egy fillért sem volt képes megtakarítani, hanem éppen ellenkezőleg, ma már teljesen

le van rongyolódva. Ellenben a cikkiró által feltett munkaadók százezreket és milliókat takarítottak meg a háboru alatt.

Csodálkozunk azon, hogy cikkiró mind-ezeket nem akarja látni és a mult századbeli rövidlátással kezeli most is e nagy szociális fontosságú kérdést. Pedig fordulhatott volna felvilágosításért a lap főszerkesztőjéhez, aki lapját ma, a békebeli árhoz viszonyítva, 15-szörös árért árusítja — munkásai bérét azonban elfeledte ugyanilyen arányban felemelni, jóllehet őt is a beállott drágaság kényszerítette erre, amint-hogy a munkások is ezért kellett magasra srófolják munkabéréjük értékét.

Hagyjunk fel ezzel a régi nótával! Új szelek fujnak már erre felé is! Munkát kell adni a dolgozni akaró munkanélkülieknek és a munkát tisztességesen kell megfizetni. Jó táplálékra, jó ruhára, iskolára, könyvre van szüksége a munkásnak is, Rip van Winkle ur!

Ha cikkiró ezzel a kérdéssel még foglalkozni akar, akkor tegye ezt alaposabb megfigyelés után és kevesebb elfogulással.

Dolgozzék a vezetőség!

Ezzel a címmel az „Erdélyi Munkás”-ban egy közlemény jelent meg. Grünwald Ármán elvtárs erre vonatkozólag a következő sorokat küldte be hozzánk:

Az „Erdélyi Munkás” január 18-án megjelent első számában K. L. magántisztviselő aláírásával egy közlemény jelent meg, melyben a cikkiró a magánalkalmazott szakszervezet vezetőségének munkásságát teszi kritika tárgyává. Öszintén megvallva, nem lepett meg ez a közlemény, mert nem jött váratlanul. Többfelől halottam elégedetlenkedő hangokat, melyek többé-kevésbé mind a szakszervezet mai helyzetén és a tagok érdekeit semmilyen irányban nem kielégítő ügymenete ellen irányulnak.

Mint a dolgok csendes szemlélője megrögzítettem magamban a panaszos hangokat és tölem telhetőleg igyekeztem ezen változtatni. Mindez azonban csendben történt és a jelen sorok sem láttak volna napvilágot, hogyha K. L. kartárs nem viszi az egyesület belső ügyeit a nagy nyilvánosság elé. Így, mint a vezetőség egyik tagja, kényszerítve érzem magamat hasonlóképpen a nyilvánosság előtt válaszolni. Mikor azonban foglalkozom ezekkel a dolgokkal, nem a vezetőséget akarom megvédeni: céloim csupán az események tisztázása. Ahhoz, hogy a vezetőséget megvédjem, gyengék a fegyvereim és erőtlenekek lennének a legerősebben alátámasztott érveim is. A vezetőséget csak az elvégzett munka mentesítheti a vádak alól, hogy a munka valóban elvégződött-e? Azt csak egy taggyűlés van hivatva eldönteni. E vádak eloszlatása nem az én feladatomban, de vannak egyes dolgok, melyeket a nagy nyilvánosság előtt szeretnék tisztázni.

K. L. kartárs felszólalását feltétlenül jóhiszeműnek tartom, de nem látom benne az objektív meglátásnak azt a mértékét, amely egy kritikához szükséges. A cikkiró észrevétlenül elsiklik olyan akadályok mellett, melyet ha látó szemmel észrevesz, hiszem, hogy nem hangzott volna el kritikája.

A magánalkalmazottak helyzetének megjavítását célzó törekvés csak úgy lehet sikeres, ha minden kartárs fanatikus küzdője lesz a magasztos ügynek. A harc a létfeltétel megjavításáért szakadatlanul folyik; a sikert a küzdő tábor minden egyes katonáját átható nagy lelkesedése biztosíthatja. Az elérendő cél nagysága kell feltűzelje minden ember akaraterejét, mert a cél egyenesen mutat a jobbulás felé... és amíg ezt beérhetjük, ki kell fejtünk összes életenergiánkat. De ez a munka csak a munkamegosztás alapján érhető el. Hiába a legjobban megválasztott vezetőség, ha nincsen a háta mögött egy minden munkára kész segítőtábor, úgy lehetetlen az

elvégzendő feladatokkal szemben. És — sajnos — minálunk itt, a gyökerében van a hiba.

Nem tartom helyesnek azt sem, hogy a cikkíró közleményében párhuzamot von az ipari munkások és a magánalkalmazottak szakszervezete között. Az ipari munkások évtizedek hosszú és erőteljes munkával kiépített szervezeteit nem érte készületlenül a háborúból a mai állapotba vezető gyors átmenet: valaminthogy nem forgatta fel alapjában a jelen idők forradalmi átalakulása sem. Minket, magánalkalmazottakat — mint fiatal szervezetet — váratlanul, szinte meglepetésszerűen támadtak meg a változott események. Harci erőnk és munkakészségünk a kifejlődésnek még csak a kezdetén voltak: míg kvantitatív gyarapodtunk, kvalitatív gyengültünk. Olyan osztrákok kerültek be a szervezetbe, kik rontották az egyesület fajsúlyán; a szervezésnek sokféle retortáján kell ezeknek keresztül menniök, hogy öntudatosá válhassanak. De amíg a természetes fejlődésnek ez a menete történik, addig a szervezetnek sokféle zökkenést kell kiállani. Összehasonlításnál és kritikánál mind nesetre erre is figyelemmel kellett volna lenni.

Hibáztatom K. L. kartársat és mindazokat, kik az egyesület belső ügyeit a nyilvánosság előtt szellőztetik. Az orvoslásnak ezerféle más módja is található, — kérdelem: miért nem vette igénybe ezeket?

Mi bármikor készek vagyunk kiállani a fórumra, nyíltan feltárhatjuk bajainkat, de csak az esetben vagyunk hajlandók erre, ha a létező bajokon ilyen módon segíteni is lehet.

De a meddig ezt nem látom biztosítva, addig mindig helyteleníteni fogom a K. L. kartárs és a hasonló módon változtatni akarók cselekedeteit!

SZAKMOZGALOM

A szakmák vezetőségeinek figyelmébe! Felhívjuk a szakmák vezetőségeit, hogy sürgősen küldjék ki a Munkástanácsba új delegáltjaikat. A kiküldetés egy régebbi határozat folytán módosult, úgy, hogy 300 tagig csak egy küldött, azonfeül két küldött képviselheti a szakmát. A lakásügyi bizottságba minden szakma két-két taggal képviselheti magát. Miután több szakma mindezt ideig nem jelentette be az irodának a lakásügyi bizottságba küldött tagok névsorát, nyoma ékosan felhívjuk a vezetőségeket, hogy haladéktalanul ejtsék meg a választást és ezt az irodának jelentsék be. Továbbá felkérjük a szakmák vezető égeit, hogy a taglétszámot október, november és december hóról közöljék az irodával. Ugyancsak a tagok névsorát is hetekkel ezelőtt kértük és ennek a kérésünknek alig egy néhány szakma tett csak eleget.

A párttitkárság.

A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak munkaideje. Több, mint két évtizede, hogy a kereskedelmi alkalmazottak, nem riad a vissza semmilyen akadálytól, harcot indítottak munkaidejük szabályozása érdekében. Tüntető felvonulások, utcai harcok, a szervezett alkalmazottak százsáma való letartóztatása volt e küzdelmük kísérője. De ez az öntudatos és kitartó munka meghozta gyümölcsét. Nemrég kormányrendelet jelent meg, mely a nyílt árusítási üzletek, továbbá az ipari és kereskedelmi irodák köznapokon és vasárnapokon való nyitvatartása tárgyában intézkedik. Ez a rendelet az egész országra kiterjed. Eszerint vidéken nyílt árusítási üzleteket reggel 7 órától délután 4 óráig, élelmiszereket árusító üzleteket pedig reggel 6 órától este 6 óráig szabad nyitva tartani. Oly irodahelyiségekben, amelyek valamely kézműipari, vagy gyáripari üzemhez tartoznak, a személyzet reggel 8 órától délután fél 3 óráig foglalkoztatható. A pénz-

intézetek, biztosító intézetek stb. irodahelyiségeiben pedig a személyzet reggel fél 9 órától délutáni 3 óráig foglalkoztatható. Ha az alkalmazottak a megállapított munkaidőn túl foglalkoztatnak, a végzett munkát külön kell megfelelő módon díjazni. Az ebédidő egy óránál kevesebb nem lehet. E rendelkezés nem alkalmazható az osztatlan munkaidő mellett foglalkoztatott alkalmazottaknál, ha a munkaidejük napi hat és fél óránál nem több. Az ipari, kereskedelmi árusításnak vasárnapokon az egész országban szünetelnie kell. Szükségesnek tartottuk, hogy a rendelet főbb pontjait leközzöljük. Sok kívánni valót hagy magam után ez a rendelet, de reméljük, hogy rövid időn belül módosulni fog. Például kifogásolnunk kell, hogy a fűszeres boltok alkalmazottai, akik a legterheesebb munkát végzik, még e rendelet szerint is messze vannak a nyolcórás munkanaptól. A kereskedelmi alkalmazottak a szervezetség erejével azt is ki fogják vinni. Csak bátran előre a megkezdett uton!

Munkanélküliség az építőiparban. A forradalom kitörésekor mindenki számolt annak a lehetőségével, hogy a hazatérő katonák és különösen az építőmunkások nem fognak tudni azonnal munkához jutni. Az építkezések már a háború kitörése óta szünetelnek és ehhez még hozzájárult a nagy anyagihiány is. A kormány gondoskodott ugyan a munkanélküliek anyagi támogatásáról, egyben pedig munkaalkalmakat is akart teremteni, de ennek keresztülvitele most nagyon sok akadályba ütközik. Hiába minden tervezgetés. Nagyon sok munkaprogram látott már azóta napvilágot, sokat ankétoztak és különböző albizottságok küldettek ki, mintha az lett volna az illetékes faktoroknak a sándéka, hogy minél előbb elhárítsák a munkanélküliséget. Most úgy állunk, hogy néhány száz építőmunkás munkanélkül és a legnagyobb bizonytalanságban van. A munkanélküli segély folyósítása a jelenlegi utazási nehézségek miatt lehetetlen, mert a segélykérést csak úgy lehet megidézni, ha legalább kéthetenként egyszer egy ember felutazhatik Budapestre, aki egyuttal a kifizetett segélyekről szóló kimutatásokat és nyugtákat is felviheti magával. — Ugyanez a helyzet a többi szakmáknál is. De ez a tarthatatlan állapot sokáig nem állhat fenn. Tenni kell valamit, mert különben sok száz és ezer ember éhen pusztul! Éppen elég volt a nélkülözésből és azt hisszük, hogy a város vezetőségének is érdeke, hogy a munkásság ne veszítse el a türelmét, mert bizony az üres gyomor nagyon rossz tanácsadó.

A közalkalmazottak és munkásság táboraiban. Az egyesületi és gyűlékezési szabadság a régi Magyarországon csak a grófok, bárók, főbírók és papok részére volt biztosítva. A munkásság azonban minden tilalom és büntetés dacára hatalmas szakszervezetben tömörült és súlyos ökölesapásokkal kényszerítette az ország hatalmasait, hogy elismerjék ezeket a szakszervezeteket. De itt megállt ez az állami alkalmazottaknál, különösen a köztisztviselőknél, akiket pressióval és sokféle módon megakadályozták abban, hogy szervezkedés útján biztosítsák maguk megélhetésüket. A négy- és félszáz éves háború megvanitotta a köztisztviselőket is, hogy hol van az ő helyük. Az osztályuralom egyformán zsákmányolta ki a fizikai munkást és a fizikai munkást. Semmi különbség a kettő között nincs. Legfeljebb csak az, hogy míg az egyik hosszú tanulás után és talán protekcióval került az irodába, addig a másik gyerekkorától kezdve nehéz robotban az élet iskolijából került a gyárba, műhelybe. A köztisztviselők felismerték osztályhelyzetüket, szakszervezetben tömörültek. December közepén megalakították a Köztisztviselők Országos Szövetségének kolozsvári csoportját és egy hatalmas szervezetben

látjuk a pénzügyi tisztviselőket, ügyészséget és postai alkalmazottakat; a városi alkalmazottak egy része a Városi Alkalmazottak Szövetségébe lépett be. A szervezett munkásság örömmel fogadja soraiba az új harcosokat.

Elvtársak! Elvtársnők!

Az Erdélyi Munkás az egyedüli lap Erdélyben, mely a dolgozó nép érdekeit szolgálja, küzdelmeiben támogassa, védelmezi.

Amíg a polgári lapok hatalmas tökével rendelkeznek, addig az Erdélyi Munkás a munkásság filléreire van utalva.

Az Erdélyi Munkás előfizetőinek száma oly csekély, hogy alig tudjuk a felmerült kiadásokat fedezni. A szervezett munkásság érdeke, hogy az Erdélyi Munkás megerősödjék, mert az erős sajtó nagyban elősegíti a munkásság ügyét.

Szerezzenek sok előfizetőt az Erdélyi Munkásnak! Mindenütt, ahol megfordulnak követeljétek az Erdélyi Munkást.

Az Erdélyi Munkás előfizetési ára:

Egész évre	12 korona
Fél évre	6 korona
Negyed évre	3 korona

HIREK

Ady Endre,

a bus zavával is verekedő, dacos magyar poéta nem jár már közöttünk többet, vidéki tuskulánumból nem jön be pár napra ez ódon kincstelen városba s fővárosi lakja is üresen marad utána. Ha igaz az, hogy a nagy emberek haláluk után is úgy élnek hátrahagyott munkáikban közöttünk, mintha nem portasztaná földi testüket az enyészet, százsoroson igaz ez Ady Endrére, aki örökön-örökké élni fog valamennyiünk lelkében, minden szebb jövőért sovárgó magyar proletár szívében. Mert Ady sokkal inkább volt a proletárok költője, mint másoké. Harcos, forradalmi jellem volt, örökön új céloké törekedett s ha nem is volt kifejezésben szocialista poéta, de minden szava, minden tette azokért az eszmékért lelkesedett és leköszönt, amik a szociáldemokraták gondolatai, tetteit hevitik. A verekedő harcos eltávozott körünkől, de megmaradt a küzdelmes, aggodó Ady Endre, akit nem őy örökül hagyott proletárvilágunk még mindig nagy becsű marad a magánmunkásság előtt.

Február 3-án nyílt meg a romániai szociálista kongresszus Bukarestben. A világproletáriátus tevékeny irányul és onnan várja az igazi népet, mely megváltja az emberiséget a szocializmus sötét, nyomortól és igazságtalanságtól. Éljen a III-ik Internacionálé!

A magyarországi szociáldemokrata párt első kongresszusa. A magyarországi szociáldemokrata párt február elsején és másnapján rendkívüli kongresszust tart. A napirend egyik jelentős pontja Weltner elvtárs javaslatára a kommunistáknak a szociáldemokrata pártból való kizárása tárgyában.

A Munkástanács ülése. A megszállás óta múlt pénteken ült össze először a kolozsvári Munkástanács. Három napon keresztül permáne üléseket tartott és ezeken az üléseken a román katonai

parancsnokság összekötő tisztje is részt vett. Az ülés napirendjét a sztrájkjal kapcsolatos ügyek megbeszélése képezte. Kiküldetett egy hat tagból álló bizottság, mely felkereste a román tábornokot és Pathé francia tábornokot. A tábornokokkal folytatott tárgyalásokról két külön cikkben számolunk be. Szombaton délután érkezett meg a román kormányzótanács válasza, amelynek közlését fölöslegesnek tartjuk. A Munkástanács vasárnap délelőtt újra összeült és két óra hosszat tartó tanácskozás után egyhangú határozattal a sztrájkot megszüntette. Miután a pártvezetőség beadta lemondását, az ügyek vezetését a Munkástanács vette át. A román tábornokkal folytatandó tárgyalásokra egy bizottság küldetett ki, mely esténként tart ülés, megvizsgálja az összes beérkezett panaszokat, eljár a panaszok ügyében és a Munkástanácsnak beszámol az elvégzett munkáról.

— **Az éjjel dolgozó munkások igazolványa.** Azok a szervezett munkások, akik éjjel dolgoznak, igazolványuk ügyében forduljanak a titkársághoz. Gyáranként és műhelyenként írják össze az éjjeli munkásokat, jelölik meg az időt és az utat, melyen jární szoktak, hogy az igazolványok sürgősen megszerezhetőek legyenek.

— **Felhívjuk az elvtársakat,** hogy legkésőbb kedd délig jelentsék be három éven aluli gyermekeiket a pártirodának.

— **A közéletmezés.** Napokon keresztül Kolozsvár lakossága a legnagyobb bizonytalanságban volt, a közéletmezési hivatal és hatósági épületek nem működtek és az emberek alig tudtak élelmiszerekhez jutni. A román katonai parancsnokság intézkedése folytán a magyar hatóságok megállapodást kötöttek a román vezetőséggel, melynek értelmében kineveztek egy közéletmezési bizottságot. A munkásság részéről **Ujhelyi Ferenc** elvtársat nevezték ki. Tekintettel arra, hogy a munkásság 30 százalékát teszi a városi lakosságnak, nagyon kevésnek tartjuk azt az egy képviselőt, melyet a munkásságnak szántak. Csütörtökön tartotta első ülését ez a bizottság. A jelentésekből azt látjuk, hogy a közéletmezés csak máról-holnapra van biztosítva. Egy 80 ezer lakosú város részére összesen 300 liter tej áll rendelkezésére. Követeljük, hogy a munkásság élelmezésére több gondot fordítsanak, a 300 liter tejet pedig kizárólag gyerekek, illetve betegek táplálására fordítsák.

— **Nagy Adorján távozása.** Kolozsvár színészetének az utolsó nyolc év alatt komoly és jelentékeny faktora volt Nagy Adorján, ez az izig-vevőig való tehetséges színjászó művész, aki a napokban itthagya első, dicsőséges színhelyét a budapesti Nemzeti Színházhoz fog menni. Nagy Adorján távozása minket nemcsak, mint egy tehetséges színész elvesztése érint közelről, de elvesztettünk benne egy harcos, intelligens munkást, aki mindig velünk érzett dolgozó proletárokkal és ennek a velünk érzésnek bátor hangot is tudott adni.

— **A román szociáldemokrata párt kongresszusa.** Mult héten tartotta meg a román szociáldemokrata párt kongresszusát Nagyszebenben. Nem vettünk részt ezen a kongresszuson és a jelentésekből azt látjuk, hogy az ott hozott határozatok teljesen figyelmen kívül hagyják azt a sok ezer szervezett munkást, amely már évtizedek óta osztályharc alapján küzd a dolgozó nép helyzetének javítása érdekében. Mindenesetre most legalább tisztán látjuk a dolgokat. Őszintén bevalljuk, mi sehogysen tudunk elképzelni egy olyan szakszervezetet, melynek tagjai nemzetiség szerint lennének elkülönítve. A főkéseknek ez bizonyára nagy örömet okozna.

— **Előfizetőinket** kérjük, hogy ha a lapot nem kapják pontosan kézhez, úgy nevük, foglalkozásuk, utca és házsám pontos megjelölésével az irodában reklamálják azt meg.

— **Ébredő Magyarok!** A magyar reakciók soha sem tudnak belenyugodni sorsukba. Szeretnék visszaadni a dologkerülő, herék és tolvajok országát. Hetenként megmozdulnak és vetélkednek a zavar és rendtelenség csinálásban a bolsevikiekkel. Pedig minden hiába! A szociáldemokrata munkásság ott van és éber szemekkel vigyáz a rendre és ha másképp nem lehet elbánni velük, van Budapesten elég lámpavas.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **RUSS GYÖRGY**
KIADÓ: **GRÓSZ HERMANN**

Munkások! Munkásnők!

Olvassátok és terjesszétok az

Erdélyi Munkást

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R.-T.
KOLOZSVÁR
Mátyás király-tér 7. sz.
Befizetett alaptőkéje 4 millió korona. :: Egyéb alapjai 700.000 korona.

Elfogad betéteket könyvecskére vagy folyószámlára legelőnyösebb kamatozás mellett és azokat bármikor azonnal visszafizeti. Leszámitol váltókat, folyósít törlesztéses kölcsönöket, vesz és elad értékpapírokat, előleget nyújt értékpapírokra, díjmentesen bevált szelvényeket és mindennemű bank és takarékpénztári ügyleteket lebonyolít. Új intézeti székházában külön e célra épített páncceltermében tűz és betörésmentes saferekeszeket és értékeket tartalmazó mazo ládák részére tresort tart a közönség rendelkezésére.

Aruraktarai: A pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám, Zalogháza: Király-utca 3. sz. alatt.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár r.-t.

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. sz. (Saját ház.)
Fiókintézet: **Tordán.**

Igazgatóság	1-65 sz.
Titkárság és levelezés	9-09 sz.
Bankosztály	12-09 sz.
Pénztár váltótűzlet	10-82 sz.
Erdélyi mezőgazdasági r.-társaság	11-61 sz.

Betéteket elfogad takarékpénztári könyvecskére, vagy folyószámlára a legelőnyösebb kamatozás mellett és azokat az összeg nagyságára való tekintet nélkül rendszerint felmondás nélkül fizet vissza.

Leszámitol váltókat.

Bevált díjmentesen chek-keket; utalványokat, kisorsolt sorsjegyeket és értékpapírokat.

Értékpapírokat, idegen pénznemeket a legelőnyösebb árfolyamon vesz és elad.

Lombard kölcsönöket nyújt tőzsdén jegyzett értékpapírokra.

Elad sorsjegyeket havi részletfizetésre vagy letétjegyre; az így eladott sorsjegyek játékjoga már az első részlet lefizetése után a vevőt illeti.

Hadifoglyok részére átutalásokat csupán készkladások leszámitása mellett teljesít.

PÉNZTÁRI ÓRAK:
Délelőtt fél 9 órától délután 1 óráig

Nagy elárusítás
a mai naptól

DICK JAKAB
ÉS FIA ÁRUHÁZÁBAN,
DEÁK FERENC-UTCA 5-7. SZÁM

Férfi gallérok	1'—
Férfi kötött harisnya	12'—
Női kötött harisnya	15'—
Női selyem harisnya	38'—
Gyermek kötött harisnya	5'—
Selymek bluzra	15'—
Selymek ruhára	80'—
Hadi kartonok	12'50

Viszonteladóknek, temetkezési intézeteknek szemfedelek, bobinotek, csipkék a legolcsóbb árakban. ::::

Tisztelettel **Dick-áruház**

Olcsó árairól és szolid kiszolgálásáról előnyösen ismert

SZABÓ JENŐ női divatáruház, Kolozsvár, Wesselényi Miklós-u. 5.

Duplaszéles selyem minden színben 95 K
140 cm. széles szövet . 135 K
Selyemharisnya 40 K

Tisztelettel **SZABÓ JENŐ**

Nagy választék selymekben és szövetekben. Szolid szabott árak!